

TÁC ĐỘNG CỦA CÁC THÀNH TỐ HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP TỈNH ĐẮK LẮK ĐỐI VỚI TINH THẦN KHỞI NGHIỆP CỦA THANH NIÊN CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ TRONG GIAI ĐOẠN ĐẠI DỊCH COVID-19

Lê Đức Niêm¹, Nguyễn Đức Quyền¹

Ngày nhận bài: 03/10/2022; Ngày phản biện thông qua: 08/11/2022; Ngày duyệt đăng: 10/11/2022

TÓM TẮT

Khởi nghiệp là hoạt động có tính rủi ro cao đặc biệt đối với thanh niên dân tộc thiểu số. Chính vì vậy, hệ sinh thái khởi nghiệp (HSTKN) đóng một vai trò quan trọng trong duy trì tinh thần khởi nghiệp của cộng đồng, khả năng duy trì hoạt động khởi nghiệp được xem là tiêu thức đại diện cho tinh thần khởi nghiệp. Nghiên cứu này khảo sát 182 thanh niên dân tộc thiểu số có đăng ký tham gia Cuộc thi khởi nghiệp tỉnh Đắk Lắk năm 2018 và năm 2020 (cấp tỉnh và huyện) nhằm nghiên cứu tác động của các thành tố trong HSTKN đến khả năng duy trì hoạt động đối với các cơ sở kinh doanh trong giai đoạn 2018 - 2022. Chúng tôi thấy rằng hầu hết các hoạt động khởi nghiệp bị đình trệ, tỷ lệ cơ sở kinh doanh khởi nghiệp còn tồn tại khá thấp, chỉ chiếm 19,9%. Yếu tố tác động tiêu cực lớn nhất đến khả năng tồn tại của cơ sở khởi nghiệp do thanh niên dân tộc thiểu số làm chủ là đại dịch COVID-19. Với độ tin cậy 95%, chỉ có thành tố con người của HSTKN tác động tích cực đến sự tồn tại của cơ sở khởi nghiệp của thanh niên dân tộc thiểu số. Tác động của các thành tố khác là không rõ ràng. Từ đó, tỉnh Đắk Lắk cần nỗ lực thúc đẩy các thành tố của HSTKN tỉnh phát triển và nâng cao khả năng tiếp cận các thành tố này đối với thanh niên dân tộc thiểu số thông qua đó nâng cao tinh thần khởi nghiệp của họ.

Từ khóa: hệ sinh thái, khởi nghiệp, thanh niên, dân tộc thiểu số.

1. MỞ ĐẦU

Tinh thần khởi nghiệp (TTKN) được xem là đầu ra quan trọng nhất của một hệ sinh thái khởi nghiệp (HSTKN) bởi vì hoạt động khởi sự kinh doanh chứa đựng rất nhiều rủi ro (Stam và Spigel, 2016). Nhưng thất bại cũng đóng một vai trò quan trọng trong việc học hỏi về kinh doanh. Kiến thức giúp một doanh nhân trở lại mạnh mẽ hơn sau một thất bại, mặc dù có thể là khá nặng nề. Vì vậy, sự thất bại từ hoạt động khởi nghiệp có thể là kinh nghiệm quý báu giúp các doanh nhân tiếp tục hoạt động này trong tương lai (Lattacher và Wdowiak, 2020).

Thực tế cho thấy, các nhà khởi sự doanh nghiệp đưa ý tưởng của mình vào thực tiễn, họ tạo ra các sản phẩm và dịch vụ cũng như công việc cho cộng đồng nhưng dựa trên những đánh giá chủ quan của mình. Ngoài những tố chất của bản thân, các nhân tố khác trong hệ sinh thái khởi nghiệp cũng quyết định kết quả của hoạt động khởi nghiệp này.

HSTKN (Entrepreneurship Ecosystem viết tắt là EE) là một khái niệm mới xuất hiện, vay mượn thuật ngữ từ lĩnh vực khoa học sinh học đề cập đến các mối quan hệ giữa sinh vật và môi trường của chúng Aldrich (1990). Người đầu tiên sử dụng thuật ngữ này là Moore (1993), có

vấn doanh nghiệp của tạp chí Harvard Business Review, để giải thích sự thay đổi môi trường kinh doanh. Ông cho rằng các doanh nghiệp không phát triển như những thực thể biệt lập mà phát triển thông qua sự tương tác với nhà cung cấp, tổ chức tài chính và khách hàng. Chính vì vậy, các yếu tố này cũng tác động trực tiếp đến các doanh nghiệp khởi nghiệp. Sự thất bại của một doanh nghiệp không phải là cái kết cuối cùng mà nó là sự bắt đầu của doanh nghiệp mới nếu tinh thần khởi nghiệp vẫn còn được nuôi dưỡng. Chính vì vậy, đầu ra của một hệ sinh thái khởi nghiệp không nên đo lường thông qua số lượng doanh nghiệp thành công vì cái đọng lại sau một quá trình trải nghiệm là TTKN của doanh nhân kết hợp với bài học từ sự thất bại. Đây là cơ sở làm nên các doanh nghiệp mới với cơ hội thành công cao hơn. Vì vậy, tác động của một HSTKN đối với người khởi nghiệp chỉ nên đo lường thông qua quyết định tiếp tục theo đuổi các hoạt động khởi nghiệp hay sự tồn tại của các cơ sở kinh doanh khởi nghiệp bất kể cơ sở này có lợi nhuận hoặc đang bị thua lỗ. Nỗ lực duy trì cơ sở kinh doanh khởi nghiệp có thể xem là thước đo TTKN của người khởi nghiệp.

Ở Việt Nam, xây dựng và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đã được khởi sướng ở nhiều địa phương trong cả nước. Chính phủ và chính quyền

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Lê Đức Niêm; ĐT: 0964061111; Email: ldniem@ttn.edu.vn.